

És viable la Xarxa Natura 2000?

Durant els mesos de febrer a juny de 2005 s'exposava públicament, per part del Departament de Medi Ambient i Habitatge, la "Proposta d'espais a incorporar a la Xarxa Natura 2000". A aquesta exposició en va seguir una altre que va tenir lloc durant els mesos d'abril a juny de 2006 amb el nom de "Proposta final d'espais que s'han d'incorporar a la Xarxa Natura 2000". En aquests períodes d'exposició pública, tant els ciutadans com les entitats i associacions van poder –i de fet l'INSTITUT AGRÍCOLA així ho va fer– presentar les seves al·legacions, propostes o observacions. Pel què fa a les diferents actuacions dutes a terme per l'INSTITUT AGRÍCOLA, no en farem ara una menció, doncs abastament ho hem anat exposant a "La Drecera" i a la nostra pàgina web. L'esperit del present article no és aquest, sinó un altre, que seguidament desgranarem.

El Govern de la Generalitat de Catalunya va acordar definitivament el 5 de setembre de 2006, aprovar la designació dels llocs que haurien de formar part de la "Xarxa Natura 2000" a Catalunya. Aquest pas era necessari per tal de poder traslladar el "llistat d'espais proposats" al Ministeri de Medi Ambient. Posteriorment seria aquest Ministeri qui ho enviaria a la Comissió Europea. Aquesta és qui, en darrer lloc, ha de donar la conformitat als espais proposats o demanar què cal reduir o ampliar.

En vistes de tot plegat, per part de l'INSTITUT AGRÍCOLA, es va fer una consulta per escrit al Ministeri de Medi Ambient per a què ens informessin si el referit llistat d'espais proposats pel Govern català s'havia ja rebut. Fins al dia d'avui encara no hem rebut cap mena de resposta, tot i que, evidentment, seguirem insistint. Tanmateix **vam fer la mateixa consulta a la mateixa Comissió Europea, i aquesta ens va respondre manifestant que encara no s'havia rebut el llistat d'espais proposats. Això ho diem pel fet que han anat apareixent notícies dient que la "Xarxa Natura 2000" és ja una realitat a Catalunya i que és del tot vigent.**

Pel que veieu, això no és pas cert, tant des del punt de vista pràctic com jurídic. Si bé és cert que el Govern de Catalunya ha aprovat el llistat dels espais que "creu" han de formar part de la "Xarxa Natura 2000", aquest llistat (i els plànols que l'acompanyen) no han estat encara traslladats a la Comissió Europea. Per tant, encara no se'ls hi ha donat la seva conformitat ni el vist-i-plau preceptiu. De moment tampoc se sap quan serà. Tot i així, i malgrat la protesta de molts particulars i institucions –com l'INSTITUT AGRÍCOLA– que han interposat recursos judicials en contra de la referida proposta d'espais, el Govern de Catalunya s'entossudeix en voler avançar la seva "aplicabilitat i executivitat". Prova clara és que ha entès, unilateralment, que mentre no s'aprovi per la Comissió Europea, tots els espais que estan proposats –insistim que encara no estan refrendats– queden de moment subjectes a la normativa del Pla d'Espais d'Interès Natural –amb aquesta finalitat s'ha dut a terme expressament una modificació de l'article 16 i s'han afegit dos articles a la Llei 12/985 d'espais naturals mitjançant l'article 20 de la Llei 12/2006–.

Segons les Directives Europees, un cop aprovats els espais de la "Xarxa Natura 2000" per part de la Comissió Europea, correspon a cada Estat membre establir els sistemes de gestió i protecció per cadascun dels espais individualment.

La gestió dels espais de "Xarxa Natura 2000" correspon a les Comunitats Autònomes en virtut del repartiment competencial que està establert. Aquí, sembla que el Govern català es vulgui avançar i tenir "mitja feina" feta, aplicant a aquells espais "proposats" ja una normativa que encara no els hi pertoca i que no va ser feta per ells. Però així, quan la Comissió Europea aprovi la proposta, si es dona aquest cas –que per part de l'INSTITUT AGRÍCOLA lluitarem perquè no sigui– provisionalment se'ls hi apliqui ja la normativa del Pla d'Espais d'Interès Natural fins que no s'aprovi el pla de gestió i protecció individual de cada espai.

Amb aquest mateix "esperit d'anticipació" el Projecte de Llei del Patrimoni Natural i de la Biodiversitat, endegat pel Govern de l'Estat (actualment ja al Congrés dels Diputats) inclou també els corredors biològics com a connectors dels espais de la "Xarxa Natura 2000" (article 46).

Així mateix s'insisteix que la declaració i gestió dels espais naturals protegits correspon a cada Comunitat Autònoma (articles 36.1, 42.1 i 45.1). Així mateix l'abast de les limitacions que es plantejaran a cada espai de la "Xarxa Natura 2000" dependrà exclusivament dels instruments de planificació de cada Comunitat Autònoma.

D'aquest Projecte de Llei us en fem ressò perquè serà una nova norma que, malgrat en general no estem conformes, entrarà en vigor properament i vindrà a regular, a nivell estatal, la protecció i gestió dels espais naturals. Però també deixa clar que la delimitació i gestió d'aquells correspon a les Comunitats Autònomes, i no pas al Govern estatal ni a la Unió Europea.

Això ho diem perquè, en boca de segons quines persones, es diu que la delimitació i el "contingent" d'espais a incloure a la "Xarxa Natura 2000" ho fa la Comissió Europea, i no és pas cert. Cada Comunitat Autònoma és la responsable i única gerent d'això. Com, sino, és possible que la mitjana de superfície aportada pels Estats membres sigui del 18% del seu territori, mentre que a Catalunya s'arriba a un 32%?

Sortosament, creiem en part, l'esmentat Projecte de Llei preveu que es pugui dur a terme l'expropiació de les finques necessàries per a aconseguir els espais de "Xarxa Natura 2000" (articles 4.2 i 39.1 del Projecte de Llei del Patrimoni Natural i de la Biodiversitat). Però caldrà estar molt a l'aguait al respecte, doncs la nova regulació de valoració del sòl rural que fa la recent Llei 8/2007 del Sòl (article 22.1) estableix que es farà en virtut a la capitalització de la renda econòmica que se'n treu, i és prou coneguda la baixa rendibilitat de les finques forestals o d'espais naturals.

Igualment l'article 22.1 del Projecte de Llei del Patrimoni Natural i de la Biodiversitat preveu que dins un espai que ha de ser objecte de protecció, malgrat no tingui un planejament individual regulador i un òrgan propi de gestió, ja no s'hi podrà dur a terme cap mena d'activitat que el pugui modificar o pertorbar. Tornem altre volta a trobar un encaparrament de l'Administració per "avançar feina" i limitar l'activitat que es pot fer en un espai abans que se n'hagin establert les "regles de joc" del mateix.

Sortosament la "Xarxa Natura 2000" encara no és una realitat en el territori, malgrat ja heu vist que hi ha tot un seguit de normativa, plànols, òrgans de gestió, etcètera, en "safata de sortida" llestos per sortir i ser aplicats l'endemà mateix que la Comissió Europea doni la conformitat als llistats proposats. Per part de l'INSTITUT AGRÍCOLA durem a terme tot el que estigui en les nostres mans per aturar-ho.

